

LIFE GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2025

Proslava 10 godina LIFE

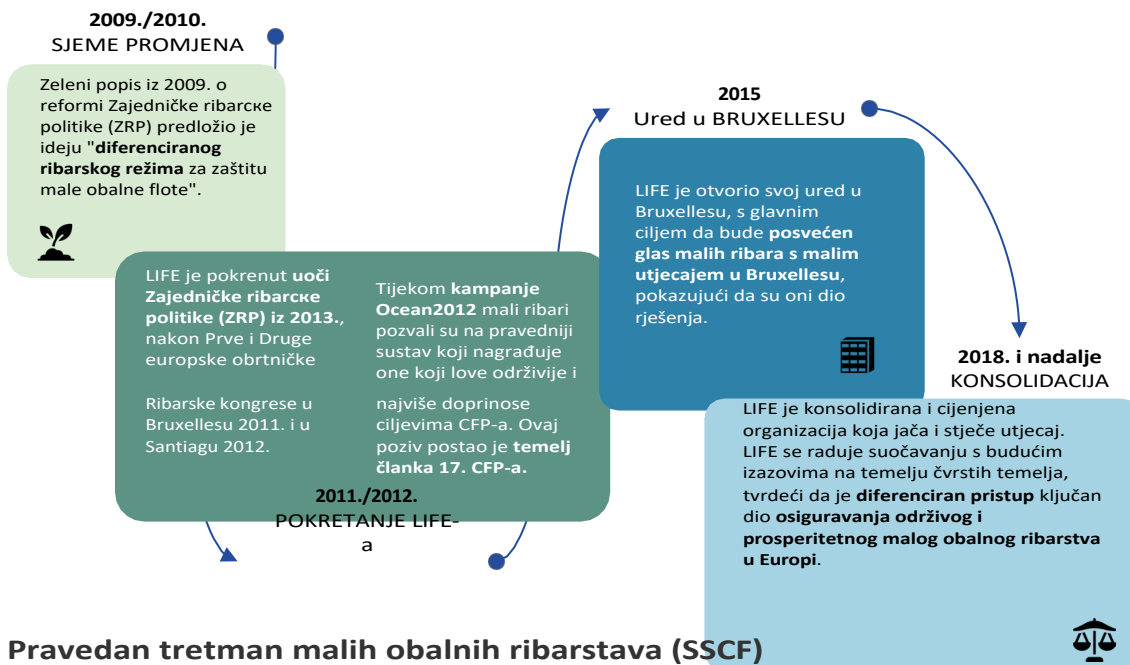
Ujedinjavanje europskih malih ribara za
postizanje pravedne ribarstva, zdravih
mora i živahnih ribarskih zajednica

Sadržaj

UVOD: SLAVLJE 10 GODINA LIFE-a	2
Pravedtretman obalnog ribarstva malog obujma (SSCF)	2
Glavne prekretnice na putu:2015 do 2025	3
Što se promijenilo?	4
Vrhunci 2025	5
OBRAZOVANJE BUDUĆNOSTI: GLAVNI ZAHTJEVI LIFE-a	7
ANGAŽMAN NA VISOKOJ RAZINI S KOMESAROM COSTASOM KADISOM	8
VODSTVO SSCF-a NA SVJETSKOJ RAZINI	10
EU POLITIKA& POSTIGNUĆA U ZASTUPAÑJU 2025	12
Kampanja Make Fishing Fair	12
CFP evaluacija	17
Sljedeći proračun EU (MFF) u kontekstu evaluacije Zajedničke ribarijske politike (CFP)	18
Europski ocean pacte& Zakon o oceanu	18
Reforma znanstvene osnove za upravljanje ribarstvom	20
Partnerstvo za energetska (ETP)	20
Uredba o kontroli& Izuzimanje za navedene luke	22
Pomorsko prostorno planiranje i regenerativna zona od 12 milja	23
Preisribarstva: vizija ribarstva malog utjecaja u Europi	24
REGIONALVODI	25
Jačanje zastupljenosti u savjetodavnim vijećima (sve regije)	25
Baltik& Sjeverno more	26
Meditranska regija& Crnomorska	29
Atlantska regija	29
PROJEKTI& INOVACIJE	30
Fish-X: Digitalizacija za pravednu i održivu ribarstvo	30
Round Goby: Pretvaranje invazivne vrste u priliku	31
Seaglow: Inovacija za klimatski otporan ribolov	33
Sudjelovni sustav jamstva (PGS) za SSCF	34
KOMUNIKACIJE, DOGAĐAJI& ČLANSTVO	35
INTERNI PROCESI& UPRAVLJANJE	35
Rast članstva& ojačao upravljanje	35
Sekretariat LIFE-a povećava kapacitet	37
FINANCIJSKI SAŽETAK2025 I PRORAČUN 2026	37
LIFE financije 2025	37
OSVRT NA BUDUĆNOST 2026	42

UVOD: SLAVIMO 10 GODINA LIFE-a

2025. obilježava **10 godina otkako je LIFE otvorio ured u Bruxellesu**. Pravo je vrijeme da se osvrnemo na ono što je postignuto i što se promijenilo tijekom tog desetljeća. U određenom smislu, evolucija LIFE-a odvila se kroz 4 različite faze: klijanje (2009./10.), pokretanje (2011./2012.), početak rada (2014.–2018.) i konsolidacija (od 2018. nadalje). Od studenog 2018. LIFE je u Belgiji registriran kao neprofitna organizacija (ASBL).

Pravedan tretman malih obalnih ribarstava (SSCF)

Od samog početka LIFE je pozivao na pravedan tretman SSCF-a, s pravednim pristupom resursima, tržištima, sektorskoj potpori i stolu za donošenje odluka.

Kako bi se riješio nepravedan sustav kvota, LIFE je naglasio potrebu za potpunom provedbom članka 17. u duhu zakona. To je utjelovljeno u obrazloženju 33, koje navodi da: "Pristup ribarstvu treba temeljiti na transparentnim i objektivnim kriterijima, uključujući one okolišne, društvene i gospodarske prirode. Države članice trebaju poticati odgovorno ribarstvo pružanjem poticaja onim operaterima koji love na način najmanje štetan za okoliš i koji društvu pružaju najveće koristi."

Druga strana medalje pravednog ribarstva jest pravedan pristup tržištima, gdje je diferencijacija proizvoda iz SSCF-a i sektorska potpora organizacijama proizvođača (OP) SSCF-a i drugim strukturama od ključne važnosti. Pravedan pristup stolu za donošenje odluka uključuje pravedan pristup savjetodavnim vijećima, procesima savjetovanja i europskim dužnosnicima odgovornima za zakonodavne prijedloge i nadzor.

Glavne prekretnice na putu: 2015. do 2025.

U sklopu LIFE-ovog putovanja do 2025. postignuto je nekoliko značajnih prekretnica. Vrijedi istaknuti nekoliko njih:

LIFE POSTaje AKTIVAN U SAVJETODAVNIM VIJEĆIMA

Rad LIFE-a na regionalnim i lokalnim razinama ojačao je ulogu članova LIFE-a unutar Vijeća za Baltičko more (BSAC), podržavši pet udruga članica u pridruživanju Izvršnom odboru BSAC-a (2016.–2018. i kontinuirano). LIFE se zatim pridružio još dva savjetodavna vijeća (AC): Savjetodavnom vijeću za tržišta (MAC) od 2016. do 2021. i Mediteranskom savjetodavnom vijeću (MedAC) – od 2016. do 2021. i od 2025. do danas, a članovi LIFE-a također su sudjelovali u Savjetodavnom vijeću za sjeverozapadne vode (NWW AC) i Savjetodavnom vijeću za jugozapadne vode (SWW AC).

LIFE JE OSNIVAČKI PARTNER U INICIJATIVI PRIJATELJI RIBARSTVA MALOG OBRASCA U OKVIRU GFCM-a

Na Mediteranu je LIFE postao osnivački partner u "Платформи пријатеља малих рибарстава" unutar Opće komisije za ribarstvo za Sredozemno i Crno more (GFCM) kako bi promicao i podržao provedbu Regionalnog akcijskog plana za mala ribarstva (RPOA SSCF), prvog regionalnog instrumenta za upravljanje ribarstvom za mala ribarstva koji je usvojila Regionalna organizacija za upravljanje ribarstvom (RFMO).

LIFE VODI KAMPANJU NA RAZINI EU PROTIV ELEKTRONSKOG PULZNOG TRALJANJA

Na europskoj razini, LIFE je bio jedan od predvodnika kampanje na razini EU protiv električnog pulsnog ribolova, razotkrivajući nedostatak transparentnosti, zlouporabu subvencija i društvenu i ekološku štetu uzrokovanu ovom metodom ribolova. Kampanja je rezultirala time da je Europski parlament zatvorio pravnu prazninu u Uredbi o tehničkim mjerama, čime je oprema učinkovito zabranjena 2018. godine.

RASPOREDBA KOTE ZA PLAVOPERAJNU TUNU PRIZNATA KAO NEPRAVEDNA

Nepravedan sustav raspodjele kvota za plavoperajnu tunu u Francuskoj prepoznat je kao takav od strane francuskih sudova. Godine 2021. Upravni sud u Montpellieru presudio je da "mehanizam raspodjele kvota za plavoperajnu tunu ne ispunjava potrebne europske

standardi nisu ni transparentni ni objektivni i ne uzimaju u dovoljnoj mjeri u obzir Članak 17." Predmet, pokrenut 2017. godine od strane francuskih ribara malih razmjera povezanih s LIFE-om i organizacije LIFE, ostaje neriješen nakon konačne žalbe francuskih vlasti.

LIFE POTICUJE SUUPRAVLJAVANJE I ZAŠTITU MORE

LIFE-ov terenski rad bio je ključan za uspostavljanje četiri sheme suupravljanja (dvije u Kataloniji, jedna na Balearskim otocima i jedna na Malti), kao i jedne zone zabrane ulova (No-Take Zone) koju su predvodili ribari na Cipru (odobreno zakonom) te dva znanstvena izvješća s preporukama za buduće zone zabrane ulova/morske zaštićene površine u Španjolskoj i Italiji. Vlada Malte uzela je Sjeveroistočnu MPA kao uspješan pilot-primjer s planovima za njezino proširenje na nacionalnoj razini.

MARKETINŠKI PROGRAMI LANSIRANI OD STRANE LIFE-A ZA PODRŠKU ODRŽIVIM I PRAVEDNIM PREHRAMBENIM SISTEMIMA

Pokrenute su dvije sheme izravnog marketinga (Empesca't) ili su ojačane (Peix Nostrum), a razvijene su i tri lokalne zajednice prakse za podršku transformaciji lokalnih prehrambenih sustava putem karata puta prema održivim i pravednim prehrambenim sustavima.

LIFE PREUZIMA MEĐUNARODNE ULOGE NA DOGAĐAJIMA O MALOJ RIBARSTVU

Na međunarodnoj razini, LIFE je preuzeo ključnu ulogu u jačanju globalnog pokreta malih ribara, suorganizirajući s TBTI-jem, ICSF-om i drugim relevantnim stranama radionice na 4. svjetskom kongresu malih ribara za Europu (Malta, 2022.), radionicu IYAFA za regiju Europe (Španjolska, 2023.) te se 2023. i 2025. pridružuje koaliciji udruga malih ribara iz Afrike, Pacifika, Latinske Amerike i Azije u su-razvijanju Poziva na djelovanje za vlade temeljenog na pet područja djelovanja i pravilima ponašanja za podršku maloribarstvu.

LIFE PRIPREMA PUT ZA ČLANAK 17. I VADEMECUM EUROPSKE KOMISIJE

LIFE-ovo zagovaračko djelovanje u Europskom parlamentu (EP) bilo je ključno za to da Odbor za ribarstvo (PECH) organizira radionicu "Pošten dogovor za SSCF u raspodjeli ribolovnih mogućnosti" (2019.), čime je utrnuta staza za Parlamentarnu rezoluciju o članku 17. (2022.), Vademecum EK-a o članku 17. (2025.) i rezolucije o ribarstvu malih razmjera i suupravljanju.

Što se promijenilo?

Iako ključni izazovi poštenog pristupa za SSCF ostaju, pojavila su se četiri nova izazova koja su postala sve akutnija:

KONKURENCIJA ZA PROSTOR NA OBALI

Porast plave ekonomije, uz sve veću konkurenciju za obalni prostor s ostalim sektorima plave ekonomije, izaziva zabrinutost zbog prostornog zbijanja ribolovnih područja.

KLIMATSKE PROMJENE

Sve očitiji utjecaji klimatskih promjena u obalnoj zoni u obliku morskih toplinskih valova, morskih kiseljenje, nestašica tradicionalnih razvoj populacija o invazivni vrsta, i značajan d h vrsta, pad planktona. invazivni h

GENERACIJSKA OBnova

Obnova generacija i ribarske flote i ribarske populacije postala je akutni problem. Mladi ribari nevoljko ulaze u ovaj posao, a oni koji su zainteresirani suočavaju se s brojnim preprekama.

ENERGETSKA TRANZICIJA

Iako ribarstvo malog obujma već osigurava hranu s niskim udjelom ugljika, raste pritisak za energetske tranziciju s fosilnih goriva na čišće, jeftinije i sigurnije alternative usred rastuće ranjivosti opskrbnog lanca.

Miljenici 2025.

OCEAN PACT PUBLIKACIJA

koja obvezuje EU da da prioritet podršci SSCF-u i da istraži osnivanje posebnog Savjetodavnog vijeća za SSCF.

Vademecum o članku 17. objavljen od strane EK

uspostavljanje okvira koji usmjerava države članice prema transparentnoj, objektivnoj i društveno odgovornoj raspodjeli kvota. Naglašava se "duh članka 17. ... [za] promicanje odgovornog ribolova pružanjem poticaja onim operaterima koji love na način najmanje štetan za okoliš", pozivajući države članice da preusmjere neiskorištene ribolovne mogućnosti na pravovremen, transparentan i proaktivan način.

ZNAČAJ SSCF-a ISTAKNUĆE U PRORAČUNU EU ZA 2028.–2032.

koji poziva države članice da "uzmu u obzir u svojim nacionalnim i regionalnim planovima partnerstva (NRP) specifične potrebe ribarstva, akvakulture i obalnih zajednica, a osobito malog obalnog ribarstva".

OBJAVA PREPORUKA PARTNERSTVA ZA ENERGETSKU TRANZICIJU (ETP)

integrirajući specifične zahtjeve SSCF-a u nadolazeći EU Putokaz za energetska tranziciju. LIFE-ova koordinacija Radne skupine za SSCF osigurala je da su proporcionalnost, izvedivost i prilagođeni putevi za SSCF formalno odraženi u konačnim preporukama.

NAPREDAK U REFORMI ZNANSTVENE OSNOVE UPRAVLJANJA RIBARSTVOM U EU

pri čemu je zagovaranje LIFE-a doprinijelo obnovljenom institucionalnom fokusu na savjetovanje usmjereno na oporavak i utemeljeno na ekosustavu te na poboljšane biološke referentne točke.

SNAŽAN POZIV ZA EUROPSKI PLAN DJELOVANJA ZA SSCF

kampanje Make Fishing Fair, pri čemu je Putokaz Make Fishing Fair formalno predstavljen Europskoj komisiji, potpisan od strane 37 organizacija SSCF-a i podržan od 14 nevladinih organizacija.

LIFE izabire novi upravni odbor

pri čemu je Gwenaël Pennarun potvrđen za predsjednika, čime se jača organizacijska stabilnost i sposobnost vodstva za sljedeću fazu sudjelovanja u politikama EU.

OBJAVA RETHINK FISHERIES: ZAJEDNIČKA VIZIJA ZA PRAVEDNU I RIBARSTVO S MALIM UTJECajem U EUROPI

pozicionirajući LIFE kao ključnog sudionika u nadolazećoj Viziji Komisije za ribarstvo i akvakulturu do 2040. i oblikujući dugoročni smjer politike EU.

Zajedno, ove prekretnice predstavljaju **značajan napredak**: snažniji argument za prilagođene pravne i političke okvire za ribare malih plovila, bolje institucionalno priznanje, jasnije putove za pravedan pristup resursima i istaknutije mjesto za ribare malih plovila u europskim agendama o energiji, klimi i upravljanju oceanima.

Ovo godišnje izvješće dokumentira rad LIFE-a tijekom 2025. godine: rad na razini politika, inicijative i aktivnosti, savezi te zajedničko djelovanje malih ribara u obrani njihovih sredstava za život, ostvarivanju pravednog tretmana i obnovi europskih mora.

OBRAZOVANJE BUDUĆNOSTI: GLAVNI ZAHTJEVI LIFE-a U ZASTUPANJU

Na početku novog političkog ciklusa EU-a, LIFE je iznio jasnu viziju za X. saziv zakonodavne vlasti i mandat Komisije za razdoblje 2024.–2029.: Europu u kojoj se malih razmjera ribarstva s malim utjecajem prepoznaju kao strateška imovina za prehrambenu suverenost i sigurnost egzistencije, klimatsku otpornost i vitalnost obalnih zajednica. To je bilo utemeljeno na LIFE-ovom Manifestu za X. saziv (*Poštene politike za poštenu ribarstvo: Pošteno za ribare, pošteno za buduće generacije i pošteno za prirodu*) objavljenom u rujnu 2024. te artikulirano u Putokazu "Učinimo ribarstvo poštenim" (studeni 2025.).

Tijekom 2025. godine, glavni zahtjevi LIFE-a za zagovaranje uključivali su:

- **Posvećen Akcijski plan za ribarstvo malog obujma**, koji osigurava obvezujuće, koherentne mjere na razini EU prilagođene ribarstvu malog obujma i ugrađene u nadolazeći **Zakon o oceanima**.
- Obnova ribljih stokova korištenjem bolje znanosti i tradicionalnog znanja, uključujući **reformu znanstvenih savjeta** s poboljšanim biološkim referentnim točkama za obnovu zdravlja ekosustava te transparentne i uključive procese donošenja odluka.
- Pravedna raspodjela ribolovnih mogućnosti na temelju društvenih, gospodarskih i okolišnih kriterija, uz **potpunu provedbu članka 17.**, kako bi se nagradila ekološka i društvena odgovornost.
- **Regenerativna zona dužine 12 milja** pod suvladanjem, s prioritetom ribolovnih aktivnosti uz obalu s malim utjecajem, obnove ekosustava i pravednog pristupa za SSCF.
- Pravedan pristup sektorskoj potpori i tržištima, uključujući **priznavanje organizacija proizvođača SSCF-a** i moderniziranu, pristupačnu arhitekturu financiranja u okviru novog MFF-a i nacionalnih/regionalnih partnerskih planova.
- Priznavanje uloge **SSCF-a u predvodstvu energetske tranzicije**. Proporcionalnost u energetskej tranziciji, osiguravajući da mjere dekarbonizacije ostanu izvedive za operatere malog razmjera.
- Pojačano praćenje i provedba za industrijske flote, zatvaranje pravnih praznina i osiguravanje **pravedne primjene Uredbe o nadzoru**.

- Primijeniti sustave **prilagodljivog su-upravljanja** u svim obalnim područjima unutar zone od 12 milja, jačajući upravljanje koje vode zajednice.
- Poticati **obnovu generacija** uklanjanjem prepreka mladim ribarima te osiguravanjem obuke, mentorstva i puteva prema dostojanstvenom životu.
- Izgraditi **klimatski otporne obalne zajednice**, podržavajući prilagodbu i dugoročnu socioekološku otpornost.
- Postići **rodnu ravnopravnost** u ribarstvu, osiguravajući jednako sudjelovanje i mogućnosti za žene.
- Poboljšati funkcioniranje savjetodavnih vijeća, uključujući uspostavu **posebnog savjetodavnog vijeća SSCF-a** za jačanje sudjelovanja SSCF-a u donošenju odluka EU.

Ovi pozivi na zagovaranje vodili su intervencije LIFE-a tijekom cijele godine — u Parlamentu, u dijalogu s Komisijom, na međunarodnim forumima i na terenu s ribarima.

ANGAŽMAN NA VISOKOJ RAZINI S KOMESAROM COSTASOM KADISOM

LIFE se tijekom godine više puta sastajao s povjerenikom Costasom Kadisom i njegovim kabinetom:

Veljača: Predsjednica LIFE-a Gwen Pennarun intervenirala je na Visokorazinskom dijalogu o Paktu o

(Vršiteljica dužnosti predsjednice LIFE-a Gwen Pennarun obraća se na sastanku visoke razine "Ocean Pact" s povjerenikom Kadisom, Bruxelles 2025.)

Ožujak: Švedski članovi LIFE-a sastali su se s povjerenikom Kadisom u Simrishamnu kako bi razgovarali o krizi u Baltičkom moru.

(Švedski članovi LIFE-a pozivaju povjerenika EU da djeluje po pitanju krize na Baltičkom moru. S lijeva na desno: Bengt Larsson, Costas Kadis i Stefan Nordin. Švedska, 2025.)

Travanj: LIFE je održao jednostrani sastanak s povjerenikom Kadisom i njegovim kabinetom kako bi raspravio članak 17., znanstveno savjetovanje i proizvođačke organizacije SSCF-a.

(Razmjena stavova LIFE-a s povjerenikom Kadisom o pravednim politikama za male ribare. S lijeva na desno: Claudia Orlandini, Brian O'Riordan, Marta Cavallé, Costas Kadis, Gwen Pennarun i Christian Tsangarides. Bruxelles, 2025.)

Svibanj: Partnerstvo za energetska tranziciju sastalo se s povjerenikom Kadisom kako bi istaknulo glavne zahtjeve radnih skupina.

(Grupa Partnerstva za energetska tranziciju sastaje se s povjerenikom EU-a Costasom Kadisom, Bruxelles, 2025.)

Svibanj: Članovi LIFE-a u Irskoj sastali su se s povjerenikom Kadisom kako bi istaknuli obnovu generacija i prepreke u vezi s kvotama.

(Članovi LIFE-a iz Irske – IIMRO - sastaju se s povjerenikom EU-a Costasom Kadisom. Irska, 2025.)

Lipanj: LIFE je sudjelovao na događanjima UNOC3 u Niceu, na kojima je također bio nazočan povjerenik Kadis, a službeno je pokrenut Ocean Pact.

(Promicanje globalne agende za male ribare: LIFE na UNOC3. S lijeva na desno: Marta Cavallé, Sandrine Thomas, Gwen Pennarun i Seamus Bonner. Nice, 2025.)

Srpanj: LIFE je sudjelovao na dijalogu o provedbi Direktive o pomorskom prostornom planiranju (MSPD), kojem je predsjedao povjerenik Kadis.

Studeni: LIFE i Blue Ventures organizirali su forum Make Fishing Fair, na kojem je govorio povjerenik Kadis.

(S lijeva na desno: Gwen Pennarun, Marta Cavallé, povjerenik EU-a Costas Kadić, Muireann Kavanagh iz IIMRO-a - Autor fotografije: Matt Judge/Blue Ventures)

Studen: LIFE je sudjelovao na dijalogu o provedbi SSCF-a, kao prvi govornik

sesije nakon govora bivših povjerenika (Damanaki i Vela).

(Službena fotografija dijaloga o provedbi. Izvor: EK – Audiovizualna služba; suradnik, producent: CE – Audiovisuel Service; fotograf: Lukasz Kobus; autorska prava Europska unija, 2025.)

VODSTVO SSCF-A NA GLOBALNOJ RAZINI

Međunarodna agenda započela je u veljači kada je LIFE sudjelovao na Međunarodnoj radionici o "Jačanju suradnje i izgradnji kapaciteta u malom ribarstvu" održanoj u Kolombu, Šri Lanka, pružajući perspektivu izazova i potreba europskog malog ribarstva u globalnu agendu.

(Marta Cavallé prisustvuje Međunarodnoj radionici o "Jačanju suradnje i izgradnji kapaciteta u malom ribarstvu" održanoj u Kolombu, Šri Lanka, 2025.)

U lipnju je na Konferenciji UN-a o oceanima u Niceu LIFE se pridružio globalnoj delegaciji malih ribara, osiguravši da njihove perspektive budu zastupljene na najvišoj razini. Organizacija je suorganizirala projekcije filma *"Sea Change"*, koristeći ga kao platformu za poticanje dijaloga o pravdi u oceanima i budućnosti obalnih zajednica. LIFE je također sudjelovao na panelima na visokoj razini posvećenim financiranju, podacima i upravljanju, doprinoseći svojom stručnošću o pravednim i uključivim pristupima morskoj politici.

Jedan od glavnih vrhunaca konferencije bio je popratni događaj u Plavoj (službenoj) zoni, koji su suorganizirali LIFE i druge organizacije malih ribara iz cijelog svijeta, a ugostile vlade Kostarike i Njemačke. Na njemu se okupilo četrdeset ribara iz dvadeset pet zemalja kako bi podigli svoj glas i izgradili solidarnost među regijama. Kroz ovaj zajednički napor, LIFE je pomogao osigurati obveze nekoliko vlada, uključujući Kostariku, Madagaskar, Sejšele i Ganu, o povlaštenom pristupu i suupravljanju za ribare malog razmjera. Aktivna prisutnost LIFE-a tijekom cijele konferencije, s više od 10 prilika za govor na različitim događajima, osigurala je

da su europski ribari malih razmjera čvrsto ugrađeni u globalni pokret za pravdu za oceane i održive obalne izvore prihoda.

(Članovi i osoblje LIFE-a te Blue Ventures prisustvuju Konferenciji Ujedinjenih naroda o oceanima – UNOC 3 u Niceu, Francuska, 2025.)

POSTIGNUĆA POLITIKE I ZASTUPNIŠTVA EU 2025.

2025. je označio razdoblje pojačanog političkog angažmana za LIFE. Kroz mnoštvo sastanaka na visokoj razini, parlamentarnih rasprava, dijaloga o provedbi Komisije, međunarodnih konferencija, radionica i javnih savjetovanja, LIFE je nastojao postaviti male ribare u središte upravljanja ribarstvom i oceanima EU.

U nastavku je konsolidirani pregled LIFE-ovih postignuća u području politike i zagovaranja tijekom navedenog razdoblja.

Kampanja Make Fishing Fair

Kampanja "Pravedan ribolov" postala je ključna zagovaračka inicijativa LIFE-a i Blue Venturesa u 2025. godini. Ključna prekretnica bio je događaj *"Pravednost za zaboravljenu flotu: Europarlamentarci i mali ribari izazivaju iskrivljeno more"*, održan u ožujku u Europskom parlamentu. Događaj je okupio delegaciju malih ribara iz pet zemalja (Irska, Švedska, Francuska, Španjolska i Ujedinjeno Kraljevstvo), zastupnike Europskog parlamenta, predstavnike Europske komisije i organizacije civilnog društva. U organizaciji zastupnica u Europskom parlamentu Isabelle Lövin (Zelene/EFA), Emme Fourreau i Lukea Ming Flanagan (Ljevica), uz sudjelovanje zastupnika u Europskom parlamentu Paula do Nascimento Cabral (EPP) i Erica Sargiacoma (S&D), događaj je pružio rijetku priliku ribarima da

podijeliti iskustva iz prve ruke o tome kako trenutni sustavi upravljanja ribarstvom i raspodjele kvota utječu na njihove izvore prihoda, uz podržavajuće izjave svih političkih stranaka.

Rasprave su se usredotočile na neuravnomjernu raspodjelu mogućnosti ribolova, koncentraciju prava pristupa, izazove s kojima se suočavaju ribari s malim utjecajem pri pristupu ključnim stokovima te neuspjeh država članica u potpunoj provedbi članka 17. Zajedničke ribarčke politike. Sudionici su pozvali na snažnije vodstvo EU-a uspostavom jasnih smjernica kako bi se osigurali transparentni i pravedni sustavi raspodjele koji nagrađuju ekološke i društvene rezultate te podržavaju održivost ribarstva malog obujma.

(Članovi LIFE-a i Marta Cavallé govore na događaju "Pravednost za zaboravljenu flotu: Europarlamentarci i ribari malih gospodarstava suočavaju se sa iskrivljenim morem" u Europskom parlamentu, 2025.)

(Članovi LIFE-a, osoblje LIFE-a i Blue Ventures ispred zgrade Europskog parlamenta, 2025.)

Poruke kampanje stekle su međunarodnu vidljivost na Trećoj konferenciji Ujedinjenih naroda o oceanima (UNOC3) u Niceu, gdje se LIFE-ova delegacija (uključujući ribare iz Francuske i Irske) pridružila globalnoj koaliciji malih ribara u ponovnom potvrđivanju *Poziva malih ribara na akciju*, zagovarajući snažnije priznavanje sektora unutar Europskog pakta o oceanima i procesa globalnog upravljanja oceanima. Sve detalje o Paktu o oceanima pogledajte na stranici 18.

(Gwen Pennarun izlaže na panelu "Promjena mora: budućnost ribarstva" na Trećoj konferenciji Ujedinjenih naroda o oceanima – UNOC 3 u Niceu, Francuska, 2025.)

Prekretnica je postignuta u studenom na forumu Make Fishing Fair u Bruxellesu, koji je okupio više od 40 ribara s malog broda iz 16 europskih zemalja, predstavljajući ribarstvo iz Baltičkog, Sjevernog Atlantika, Sredozemnog i Crnog mora. Sudionici su predstavili zajednički Putokaz za pravednu ribarstvo povjereniku Costasu Kadisu, članovima Europskog parlamenta i drugim ključnim dionicima, pozivajući na usvajanje Europskog akcijskog plana za ribarstvo malih razmjera do 2026. godine. Potpisali su ga 37 organizacija malih ribara, uz podršku 15 drugih organizacija, a u njemu se poziva europske institucije da do 2026. uspostave Plan djelovanja za malu ribaricu u Europi, temeljen na diferenciranom pristupu politici i upravljanju za malu i veliku ribaricu te uključujući načela Dobrovoljnih smjernica FAO-a za malu ribaricu (SSCF smjernice). Ključni prioriteti koje treba riješiti

ovim planom uključuju obnavljanje ribljih stokova i zdravlja ekosustava, pravednu raspodjelu mogućnosti ribolova, povlašteni pristup obalnim vodama, su-upravljanje, generacijsku obnovu, rodnu ravnopravnost, klimatsku otpornost, poboljšan pristup tržištu i sektorsku potporu. Zajedno, ove su mjere ojačale ujedinjeno europsko i međunarodno pokretanje koje zagovara ribarstvene politike koje nagrađuju odgovorne ribarske prakse, jačaju obalne zajednice i osiguravaju da javni morski resursi donose javnu korist.

U rujnu je LIFE poslao [pismo](#) povjereniku Costasu Kadisu o nadolazećoj objavi Vademekuma o članku 17., ističući ključna pitanja koja bi Vademekum trebao sadržavati.

U studenom je Komisija napokon objavila dugo očekivani Vademecum o članku 17., kako bi usmjerila države članice prema transparentnoj, objektivnoj i društveno odgovornoj raspodjeli kvota. LIFE je pozdravio dokument ističući ga kao ključnu postignutu prekretnicu, ali je naglasio da smjernice nisu dovoljne bez obvezujuće provedbe. Pravedna raspodjela kvota mora biti u središtu nadolazećeg Zakona o oceanima. To će biti ključno pitanje na kojem će se raditi u budućnosti.

Tjedan dana nakon foruma "Make Fishing Fair", održao se Dijalog o provedbi u vezi s ribarstvom malih razmjera, na koji je LIFE bio pozvan. Marta Cavallé bila je prva govornica nakon povjerenika Costasa Kadisa i dviju bivših povjerenica Marije Damanaki i Karmenua Velle. Predstavila je *"Make Fishing Fair Roadmap"* i njegov poziv na djelovanje kao glavni sadržaj svoje trominutne izlaganja.

(događaj "Make Fishing Fair" na kojem su Upravni odbor LIFE-a, osoblje, članovi i partneri raspravljali o pravednoj budućnosti ribarstva. Bruxelles, Belgija, 2025.)

CFP evaluacija

U 2025. godini LIFE je odigrao aktivnu ulogu u nadolazećoj evaluaciji Zajedničke ribarčke politike (CFP), osiguravajući da su perspektive malih ribara s malim utjecajem u potpunosti zastupljene. Iako će konačna evaluacija biti objavljena tek 2026. godine, LIFE je tijekom cijele godine radio na utjecaju na njezin smjer. LIFE je značajno pridonio procesu, u travnju podnijevši detaljan odgovor na Javnu konzultaciju. To je bilo dopunjeno intervjuima s evaluatorima, razmjenom s dužnosnicima Komisije i koordiniranim doprinosom s partnerima iz nevladinih organizacija kako bi se istaknule dugogodišnje praznine u provedbi – posebice u vezi s **člankom 17., pristupom prostoru i resursima te potrebom za više znanstvenih savjeta usmjerenih na oporavak.**

Na temelju tih angažmana, LIFE je predvidio nekoliko ključnih nedostataka za koje je očekivao da će ih evaluacija riješiti: trajni neuspjeh u ostvarivanju društvenih i ekonomskih ciljeva CFP-a, nedostatak napretka u provedbi članka 17. – o pravednoj raspodjeli ribolovnih mogućnosti, nedostatak

diferencirano upravljanje za male obalne flote i strukturne neravnoteže u Savjetodavnim vijećima. LIFE je također upozorio da se slabosti Obveze iskrcavanja ne mogu razumjeti bez rješavanja neadekvatne provedbe članka 17. – pitanja koje smo dosljedno isticali tijekom cijelog procesa evaluacije.

Sljedeći proračun EK (MFF) u kontekstu evaluacije CFP-a

Značajan razvoj događaja koji se odvijao paralelno s evaluacijom CFP-a 2025. bila je objava prijedloga Europske komisije za **Višegodišnji financijski okvir (VFO)** za razdoblje 2028.–2032. Prijedlog je uveo značajno restrukturiranje financiranja EU za ribarstvo, spajajući EMFAF u širi Nacionalni i regionalni partnerski fond (NRPF). Ova promjena postavlja važna pitanja o tome kako će se buduća financijska potpora uskladiti s ciljevima CFP-a, osobito s njegovim socijalnim i okolišnim obvezama.

Za LIFE, prijedlog MFF-a postao je središnji dio njegova sudjelovanja u procesu evaluacije: organizacija je naglasila da nova arhitektura financiranja mora ostati dostupna malim ribarima, podržavati prakse s malim utjecajem i osigurati da obalne zajednice ne budu zanemarene dok se ribarstvo natječe s većim nacionalnim prioritetima. Stoga je LIFE iskoristio rasprave o evaluaciji kako bi naglasio potrebu za okvirom financiranja koji jača – a ne slabi – ambiciju Zajedničke ribarcke politike (CFP) da osigura pravedno, održivo i otporno ribarstvo diljem Europe.

Europski oceanски sporazum i Zakon o oceanu

LIFE je bio zadovoljan što je vidio kako Pakt o oceanu naglašava važnost SSCF-a i razmatra zahtjev LIFE-a za posebnim savjetodavnim vijećem za SSCF. Uoči objave Pakta o oceanu, LIFE se uključio u niz aktivnosti i događaja na visokoj razini, uključujući:

- Objavio je [LIFE-ov stav o](#) Paktu [o oceanima](#) u sklopu [poziva za dostavu dokaza o Paktu o oceanima](#)
- Sudjelovanje na Visokoj razini okruglog stola "Dijalozi o ribarstvu i oceanima – doprinos izradi Pakta o oceanima".
- Panelist na događaju visoke razine organizacije Politico "Walking the Talk on the European Oceans Pact".

- U [uvjerljivom otvorenom pismu](#) upućenom Povjerenstvu povjerenika, Europski ribari s malim utjecajem (LIFE) pozvali su Europsku komisiju da ojača svoj predloženi Europski ocean pacte stavljajući male ribare s malim utjecajem u središte.
- Doprinos konzultacijama Odbora regija o "Zajedničkoj ribarstvenoj politici, Europskom oceanckom paktu i morskoj i akvakulturnoj politici Unije kao dijelu Nacionalnog i regionalnog partnerstvenog fonda".
- Sudjelovanje na UNOC-3 i službeno predstavljanje Pakta o oceanu u Niceu.

LIFE je pozdravio priznavanje SSCF-a kao prioriteta u Sporazumu, ali je upozorio da političko priznavanje bez obvezujućih mjera neće spasiti sektor.

(Marta Cavalle sudjeluje na panelu s povjerenikom EU-a Costasom Kadisom na događaju visoke razine organizacije Politico "Walking the Talk on the European Oceans Pact", 2025.)

Reforma znanstvene osnove za upravljanje ribarstvom

Jedna od glavnih tema 2025. bila je LIFE-ov pritisak na reformu znanstvene osnove za upravljanje ribarstvom unutar savjetodavnog okvira EU–ICES. Tijekom godine LIFE je pozivao na prijelaz prema oporavku orijentiranom

Partnerstvo za prijelaz prema putokazu. Ovdje možete pronaći [izvješće radionice](#).

- Tijekom EMD-a u Corku koordinatori Podpornog odbora također su se sastali s povjerenikom Costasom Kadisom, pri čemu je LIFE-u povjeren zadatak iznijeti perspektive SSCF-a i ključna pitanja dogovorena u ime cijele skupine.
- Kasnije tijekom godine, LIFE je sudjelovao na Helsinškoj konferenciji (Energetska tranzicija u ribarstvu – Od vizija do djela - 4. – 5. studenog 2025.), gdje je ponovio poziv na prilagođene pristupe i realne vremenske okvire za energetska tranziciju

U listopadu je, kao rezultat četiri sastanka Radne skupine ETP SSCF i rasprava, LIFE dostavio konačne odobrene [preporuke Radne skupine SSCF](#) Upravnom odjelu DG MARE. Naglasili su da je sektor malih ribara (SSCF) dosegao prijelomnu točku opadanja. Stoga je potrebno izdati obvezujući Plan djelovanja za podršku sektoru SSCF-a u Europi kako bi se osigurala potrebna sigurnost za svjetliju i održivu budućnost, što će biti ključni pokretač ne samo za energetska tranziciju, već i za njezinu generacijsku obnovu. Ako se to učini, sektor SSCF-a bit će u dobroj poziciji da nastavi predvoditi energetska tranziciju zahvaljujući svom već ionako vrlo niskom ugljičnom otisku, čime se stvara prilika za revitalizaciju sektora i osiguravanje boljih radnih uvjeta. Prioritetizacija javnog financiranja za energetska tranziciju ovog sektora (koje je namjenski osigurano, značajno, dostupno i prilagođeno njima) ključna je za postizanje poštenih uvjeta poslovanja. [Cijeli dokument](#) pogledajte ovdje.

Krajem godine, na temelju ishoda različitih radnih skupina, 10 koordinatora radnih skupina sudjelovalo je na nekoliko sastanaka kako bi se usuglasili o Zajedničkim razmatranjima grupa za podršku ETP-u za ribarstvo i akvakulturu EU, kako bi bila spremna za objavu početkom 2026. godine. Pogledajte [konačni dokument](#) ovdje.

(Marta Cavallé drži izlaganje na događaju Partnerstva za energetska tranziciju održanom u sklopu Europskih pomorskih dana u Corku, 2025.)

(Marta Cavallé zajedno s ostalim koordinatorima radnih skupina Partnerstva za energetska tranziciju na sastanku s povjerenikom Costasom Kadisom u Corku, tijekom Europskih pomorskih dana, 2025.)

Izuzetak od Uredbe o kontroli i popisa luka

Tijekom 2025. godine LIFE je izrazio ozbiljne zabrinutosti zbog provedbe nove Uredbe o kontroli, osobito zbog derogacije koja industrijskim plovilima dopušta iskrcavanje nevrštenog ulova u "navedenim lukama". LIFE je upozorio

da to stvara ozbiljne rizike u pogledu transparentnosti i nameće nepravedan teret malim ribarima, koji moraju poštivati stroge tolerancijske granice od 10–20 % i druge zahtjevne obveze izvještavanja. LIFE je nastavio pozivati na eDNA nadzor industrijskih ulova kako bi se osigurala odgovarajuća kontrola.

Ovi su problemi došli u oštri fokus kada su se mali ribari diljem Španjolske mobilizirali na prosvjede i opći štrajk. Iako podržavaju učinkovitu kontrolu, istaknuli su nepovezanost između propisa i stvarnosti obalnog ribolova—kao što je nepraktičan zahtjev za najavom dolaska u luku četiri sata unaprijed, ili vaganje ulova na brodu nepraktičnim sredstvima, uz uske margine pogreške, i, što je najzabrinjavajuće, ugrožavanje njihove sigurnosti. Rastuća zabrinutost pratila je i uvođenje digitalnih alata, pri čemu su ribari upozoravali da bi loše testirani alati i sustavi koji nisu razvijeni u suradnji mogli ponoviti neuspjehe i pravne pogreške viđene u britanskom iskustvu s iVMS-om.

Tijekom godine, LIFE je naglašavao da mjere kontrole moraju biti poštene i proporcionalne, pri čemu industrijska plovila podliježu istoj, ako ne i većoj razini nadzora od sektora malih ribara zbog većeg rizika od njihovih potencijalnih prekršaja. S druge strane, digitalizacija bi se trebala zajednički osmišljavati s ribarima, usredotočujući se na osnaživanje i podršku njihovim potrebama, a ne samo na njihovu kontrolu.

Pomorsko prostorno planiranje i regenerativna zona od 12 milja

Pomorsko prostorno planiranje (MSP) postalo je središnji stup europskog upravljanja oceanima, s ciljem uspostavljanja ravnoteže između konkurentskih namjena pomorskog prostora – od ribarstva i očuvanja do energije i prijevoza na moru. Kako obalne zone postaju sve gušće naseljene, izazov je osigurati da prostorno planiranje podržava ekološku regeneraciju i društvenu pravdu, a ne ubrzava industrijsku ekspanziju. Za male ribare odluke o MPS-u izravno utječu na pristup tradicionalnim ribolovnim područjima, zdravlje obalnih ekosustava i održivost sredstava za život temeljenih na zajednici. LIFE je stoga radio na tome da se glasovi ribara s malim utjecajem čuju u tim procesima i da njihovo znanje oblikuje politiku.

Tijekom 2025. godine LIFE je aktivno sudjelovao u posebnom dijalogu o provedbi MSP-a, sastancima MSEG-a, događajima Tjedna oceana i raspravama UNOC3 o upravljanju oceanima. Na tim forumima LIFE

dosljedno se zalagala za uspostavu regenerativne zone od 12 milja rezervirane za ribarstvo malog obujma s niskim utjecajem, prostora u kojem mogu koegzistirati ekološki oporavak i skrb zajednice. Organizacija je promicala okvire suupravljanja koji ribarima omogućuju izravno sudjelovanje u donošenju odluka i pozvala na priznavanje kumulativnih utjecaja razvoja energije na moru na morske ekosustave i obalne zajednice, uz potrebu za rigoroznim neovisnim procjenama utjecaja na okoliš i socioekonomiju. LIFE je također pozvao donositelje politika da definiraju jasne kompromise između sigurnosti hrane i energije, osiguravajući da prijelaz Europe na obnovljivu energiju ne bude na štetu održivog ribarstva ili otpornosti obala.

Kroz ovaj rad, LIFE je pozicionirao male ribare kao ključne partnere Plavog gospodarstva u oblikovanju pravedne i regenerativne pomorske budućnosti za Europu.

Preispitivanje ribarstva: vizija ribarstva s malim utjecajem u Europi

Tijekom posljednje dvije godine, LIFE je u partnerstvu sa Seas at Risk (SAR) osnovao i organizirao grupu Rethink Fisheries, koju čini širok spektar dionika, uključujući ribare, trgovce ribom, znanstvenike i civilno društvo. Zajedno, putem sastanaka uživo i online, grupa je suoblikovala "viziju za pravedan ribolov niske utjecajnosti u Europi", uključujući ekološke, društvene, kulturne, gospodarske i upravljačke elemente kako bi se iznijela buduća vizija ribarskog sektora koji poštuje i planetarne granice i društvene standarde.

Proces je zaključen 2025. objavom [završnog dokumenta s vizijom](#) i komunikacijskog paketa ([web-stranica](#), [sažetak vizije](#), [brošura](#) i [fotoalbum](#)) koji je predstavljen u Europskom parlamentu 2. prosinca, u organizaciji zastupnika u Europskom parlamentu Thomasa Bajade.

Dokument je sada otvoren za nova odobrenja i podršku. To, zajedno s prethodno objavljenim izvješćem "[Ribarstvo za novo doba](#)" o alternativnim poslovnim modelima ribarstva malog obujma i niske utjecajnosti koji su dobri za ljude i planet, pruža ključne političke smjernice i najbolje prakse za utjecaj na buduću viziju europskog ribarstva i akvakulture do 2040. godine, koju je Europska komisija dužna predstaviti 2026. godine.

REGIONALNE AKTIVNOSTI: LIFE NA VODENOJ POVRŠINI

Unatoč ograničenim resursima, 2025. je bila godina intenzivnog regionalnog angažmana za LIFE. U svim europskim morskim bazenima mali ribari suočavali su se s rastućim ekološkim pritiscima, sve manjim pristupom resursima i sve većom konkurencijom za pomorski prostor. LIFE je usko surađivao s članovima kako bi branio njihova prava, pojačao njihov glas i promicao održive, nisko-utjecajne ribolovne djelatnosti prilagođene lokalnim stvarnostima.

Jačanje zastupljenosti u savjetodavnim vijećima (sve regije)

LIFE je nastavio širiti svoje sudjelovanje u različitim savjetodavnim vijećima (SV) i savjetodavnim grupama. Konkretno, 2025. godine stekli smo status promatrača u Stručnoj skupini država članica za pomorsku politiku (MSEG), što se dodaje našem kontinuiranom sudjelovanju u BSAC-u i MEDAC-u. Također smo prisustvovali sastancima Inter-AC-a. Tamo podržavamo naše članove da se usklade i strateški angažiraju kako bi se njihovi glasovi čuli po pitanjima od interesa za njih i u skladu s našim dogovorenim općim stavovima (spomenutima iznad).

Na mnogo načina je 2025. godina označila prekretnicu u načinu na koji sudjelujemo u AC-ima zbog činjenice da, iako su dionici malih ribarstava u floti plovila ispod 12 metara koja koriste nevučene alate (SSCF) teoretski zastupljeni kroz različita udruženja u nizu savjetodavnih vijeća, uglavnom putem organizacija mješovite flote, prema našem iskustvu, stvarna posvećena zastupljenost interesa SSCF-a i angažman dionika SSCF-a je vrlo ograničena. Nakon dogovora Upravnog odbora LIFE-a početkom 2025., LIFE je započeo inicijativu za osnivanje posebnog Savjeta za savjetovanje o ribarstvu malih razmjera, slijedeći logiku drugih ne-regionalno orijentiranih savjeta. Na isti način

kao što Savjetodavno vijeće za pelagijske ribarice ili Savjetodavno vijeće za akvakulturu mogu usmjeriti sudjelovanje dionika na određeni segment flote ili interes ribarstva, SSCF Savjetodavno vijeće omogućilo bi ribarima malih razmjera forum u kojem bi se njihove specifičnosti mogle raspravljati kroz relevantne točke dnevnog reda SSCF-a, pružajući relevantne savjete Komisiji i državama članicama te poboljšavajući ishode za upravljanje ribarstvom i ciljeve očuvanja.

Nastavljajući na pismo poslano Juliji Rubeck i odjelu DG Mare koji se bavi savjetodavnim odborima, LIFE je predstavio i raspravio tu ideju na sastanku s povjerenikom Kadisom. Važno je napomenuti da se ta ideja pojavila u Ocean Pactu, u kojem se navodi da će Komisija također razmotriti osnivanje posebnog savjetodavnog odbora (SSCF).

To je izazvalo snažnu negativnu reakciju mnogih dionika, uključujući nekoliko AC-ova. LIFE nastavlja ustrajati na svom zahtjevu putem korespondencije i komunikacija.

Baltačko i Sjeverno more

Kriza na Baltiku i pregovori o kvotama

2025. je bila izazovna godina za baltičku regiju. LIFE je osudio nepravednu raspodjelu tereta koja nameće nerazmjerni pritisak na male ribare u prijedlogu EK-a za 2026. godinu o mogućnostima ribolova u Baltičkom moru. Istaknuli smo da SSCF, koji predstavlja 92 % baltičke flote, snosi najveće rezove te smo pozvali da se smanjenja umjesto toga provedu u industrijskom pelagičkom ribarstvu. LIFE je također upozorio na predloženo povećanje kvote sprata od 45 %, koje je riskiralo daljnje narušavanje ravnoteže ekosustava.

Tijekom godine, LIFE je aktivno sudjelovao u radnim skupinama za izradu nacrtu Baltfisha, BSAC-a i ICES-a, zalagajući se za uključivanje skuše iz Botničkog mora u radni plan švedskog predsjedanja i naglašavajući potrebu za pristupom usputnom ulovu bakalara za pasivne ribolovne alate. Također je promicao upotrebu eDNA nadzora za industrijske ulove namijenjene proizvodnji ribljeg brašna i ulja.

Konačna odluka Vijeća — kojom je 97 % ulova iz Baltičkog mora dodijeljeno skuši i sprutu, pri čemu je velika većina namijenjena industrijskoj preradi — potvrdila je LIFE-ove zabrinutosti zbog strukturne nepravednosti. Odluka je

nije bila jednoglasna, a LIFE je pozdravio obvezu svih država članica Vijeća iz Baltičkog mora, zajedno s Komisijom, da zatraže znanstveno mišljenje ICES-a s ciljem obnove stokova.

Regija u krizi — i godina neumornog zagovaranja

Baltičko more ostalo je u središtu LIFE-ovog regionalnog rada i 2025. godine. S obzirom na to da su zalihe bakalara, haringe i lososa na povijesno niskim razinama, a prognoze ICES-a sve su više odvojene od opažanja ribara, LIFE je pojačao svoje napore kako bi osigurao pravednije upravljanje i zaštitio održivost obalnih zajednica. Kao dio tih napora, LIFE-ovo zagovaranje u vezi s krizom u Botničkom moru (Bottenhavet) navelo je zastupnicu Malin Larsson da ministru Petru Kullgrenu podnese pisan upit 2024/25:1416. Intervencija je iskoristila informacije LIFE-a kako bi se vršio pritisak na vladu da čvrsto podrži predloženo smanjenje kvota za 62 %, čime su mali obalni ribari zaštićeni od industrijskih interesa.

- **Ožujak:** Članovi LIFE-a sastali su se s povjerenikom Kadisom u Simrishamnu. Oni, Bengt Larsson (SYEF) i Stefan Nordin (Kustfiskarna Bottenhavet PO), pozvali su povjerenika da se pozabavi ekološkim kolapsom Baltičkog mora i nesrazmjernim teretom koji se nameće malim ribarima. Naglasili su da "možemo preživjeti niske kvote, ali ne i dodatna zatvaranja", ističući nepravdu zabrane ribolova bakalara koja je na snazi od 2019. godine.
- **Svibanj:** LIFE je sudjelovao kao promatrač u Radnoj skupini za izradu znanstvenih mišljenja ICES-a, izražavajući zabrinutost da znanstveno mišljenje — koje je preporučilo nastavak zatvaranja ključnih stokova — ne može podržati oporavak pod trenutačnim uvjetima. LIFE je upozorio da predloženo 70.000 tona povećanj u ulova bi nadmoćno korist riblje tvornice, ne obalne brašno zajednice.
- **Lipanj:** LIFE je osporio predložena povećanja kvota za sprata na Baltfish Forumu, pozivajući na zajamčen pristup usputnom ulovu bakalar pasivnim ribolovnim alatima, uvođenje eDNA nadzora industrijskog ulova i uključivanje haringe iz Botnijskog mora u radni plan švedskog predsjedanja.
- **Rujan:** Objavljeni su prijedlozi kvota za Baltik 2026., a LIFE je javno kritizirao prijedlog Komisije da se najstroža smanjenja nametnu SSCF-u — unatoč tome što SSCF čini 92 %

flote i trpeći pad vrijednosti ulova od 36 % u razdoblju od 2018. do 2022. godine.

- **Listopad:** LIFE je izrazio veliko razočaranje odlukom Vijeća ministara o kvotama za Baltik da 97 % ukupnog ulova dodijeli skuši i sprutu, od kojih se većina koristi za proizvodnju ribljeg brašna i ulja, čime se jačaju strukturne nejednakosti i potkopava oporavak stokova.
- **Listopad:** LIFE-ov koordinator za Baltik dao je intervju za švedski radio o pitanju slučajnog ulova lososa u industrijskom ribarstvu. Naglasio je potrebu za modernim alatima za praćenje, poput eDNA, za procjenu slučajnog ulova lososa i zaštitu ranjivih populacija.
- **Studen:** LIFE je sudjelovao na konferenciji o budućnosti Zajedničke ribarice (CFP) koju je organizirala politička skupina S&D. LIFE je naglasio potrebu za znanošću koja "vraća više ribe u more" i istaknuo nesklad između trenutačnih znanstvenih modela i stvarnosti malih ribarstava.

Rad na poboljšanju pristupa tržištima u regiji

U listopadu je ulov haringe jednog člana LIFE-a odbijen od strane prerađivača zbog tržišne barijere koju je uzrokovao MSC – dopuštajući prodaju samo haringe ulovljene mrežom s MSC certifikatom. Ovaj incident naglasio je hitnost i važnost LIFE-ovog rada na Sustavu participativne garancije (PGS) za SSCF.

Kroz LIFE-ov rad s lancima opskrbe i restoranima, čija je srž PGS, podržali smo jedan restoran u razvoju smjernica za održivost o načinu nabave ribe koje uključuju perspektive malih ribara, kako bi njihov pristup tržištu bio neograničen certifikacijom trećih strana poput MSC-a. Restoran Seafood Gastro u Stockholmu odabrao je vlastite, pragmatičnije kriterije nabave, uključujući lokalno znanje ribara. LIFE ih je također povezao s malim ribarima među našim švedskim članovima, što je dovelo do toga da restoran počne kupovati izravno od njih i uspostavi trajna partnerstva bez posrednika.

Mediterranska i crnomorska regija

Jačanje tradicionalnog upravljanja i obrana obalnih izvora prihoda

Mali ribari Sredozemnog i Crnoga mora i dalje su se suočavali s intenzivnim pritiskom klimatskih promjena, prostornom konkurencijom i industrijskim ribolovnim praksama. LIFE je usko surađivao s članovima na promicanju suupravljanja, zaštiti svestranosti ribolova i osiguravanju pravednog pristupa resursima.

Nastavljamo sudjelovati kao formalni dionik u odborima za suupravljanje u Kataloniji (Španjolska), posebice u odborima za lignje (utemeljenom na ribarstvu) i Cap de Creus (utemeljenom na području). Također smo sudjelovali na godišnjem sastanku odbora za suupravljanje otoka Pitiusi u Balearskim Otocima (Španjolska).

Konačno, i dalje sudjelujemo u organizacijskom odboru [Foruma SSCF-a](#) GFCM-a, inicijative koja odgovara na preporuke iz Regionalnog akcijskog plana za ribarstvo malog obujma u Sredozemnom moru i Crnom moru (RPOA-SSCF) i ima za cilj pružiti podršku ribarima malog obujma i prerađivačima ribe u daljnjem razvoju njihovih kapaciteta i vještina u pogledu održivog ribarstva malog obujma i izvora prihoda.

Atlantska regija

- **Svibanj:** Irski članovi LIFE-a sastali su se s povjerenikom Kadisom kako bi izrazili hitne zabrinutosti koje izražavaju atlantski ribari malih razmjera. Naglasili su potrebu za generacijskom obnovom, razorni utjecaj zatvaranja lova na pollaka na obalni život, prepreke u pristupu sredstvima organizacija proizvođača te nedostatak pravednog pristupa kvotama za mlade ribare koji ulaze u sektor.
- **Lipanj:** LIFE i IIMRO pozdravili su revidirani ICES-ov savjet o pollaku, koji je preporučio TAC od 3.310 tona — što je veliki zaokret u odnosu na prethodnu preporuku o nultom TAC-u koja je de facto zaustavila obalu ribolov ručnom udicom. Ova promjena predstavlja značajan korak prema obnovi održivosti obalnih zajednica ovisnih o ovom stadiu.
- **Rujan:** Na *skupu Les Assises de la Pêche et de la Mer*, predsjednica LIFE-a Gwen Pennarun izrazila je zabrinutost zbog slabosti u procjenama ICES-a za brancina, sve veće uporabe visokih "četveropanelnih" mreža s velikim otvorom koje djeluju pod krinkom demersalnih mreža,

dok se u obalnim vodama ponašaju poput pelagičkih trala (koje su zabranjene), te potrebu da se ribarima omogući suupravljanje njihovim tradicionalnim ribolovnim područjima.

- Odbor za ribarstvo Irskog mora objavio je izvješće koje otkriva ključne paradokse u irskom sektoru SSCF-a: iako SSCF čini 84 % plovila, oni čine samo 7 % snage motora; osiguravaju 56 % nacionalnog zaposlenja u ribarstvu (izraženog u FTE-ovima) i ostaju najučinkovitiji segment flote po potrošnji goriva. Unatoč opadajućim prihodima, bruto dobit se povećala, uglavnom zbog neplaćenog obiteljskog rada. LIFE je iskoristio te nalaze kako bi zagovarao ciljanu potporu i formalno priznavanje socioekonomskog doprinosa sektora SSCF-a.

PROJEKTI I INOVACIJE

2025. bila je godina značajnog napretka u portfelju LIFE-ovih projekata. Od digitalizacije do suzbijanja invazivnih vrsta, od energetske tranzicije do regenerativnog ribarstva, LIFE je unaprijedio praktična rješenja za podršku ribarima s malim utjecajem i jačanje otpornosti obala.

Fish-X: Digitalizacija za pravedan i održiv ribolov

Tijekom 2025. godine LIFE je aktivno pridonio dovršetku projekta Fish-X, koji je imao za cilj razviti digitalne alate za praćenje plovila i izvještavanje o ulovu u skladu s revidiranom Uredbom o kontroli. Na završnoj radionici održanoj u travnju u Europskom parlamentu LIFE je naglasio da digitalizacija mora služiti ribarima, a ne opterećivati ih, ističući važnost sustava jednostavnih za korištenje koji odražavaju stvarnost malih ribarskih gospodarstava i pružaju višestruke koristi.

Ranije tijekom godine, na konferenciji i sajmu Fish-X u ožujku, LIFE je pozdravio Fish-X putokaz za digitalnu transformaciju i istaknuo potrebu za uključivim procesima dizajna kojima upravljaju ribari. Organizacija je naglasila da učinkovita inovacija ovisi o suradnji s onima koji koriste alate na moru.

Fish-X je u konačnici pokazao da mali ribari ne zaostaju u europskoj digitalnoj tranziciji — oni je predvode kada je tehnologija osmišljena s njihovim potrebama i iskustvima u središtu.

Okrugli gobi: Pretvaranje invazivne vrste u priliku

Godine 2025. LIFE se pridružio projektu usmjerenom na procjenu komercijalnog potencijala invazivne vrste okruglog gobija za male obalne ribare u Baltičkom moru. Velik dio tog posla uključivao je upravljanje testnim ribolovnim operacijama između travnja i lipnja s ugovorenim ribarima u Švedskoj i Njemačkoj, koje su pokazale obećavajuće stope ulova i minimalan nusulov. Nakon sezone, LIFE je obavio prikupljanje podataka, zabilježio tržišni interes jer je jedan vrhunski restoran uključio okruglog gobija u svoj degustacijski meni te organizirao prijevoz smrznutih uzoraka iz Njemačke na Institut za sigurnost hrane, zdravlje životinja i okoliš (BIOR) u Latviji radi analize kontaminanata, prije nego što je terenske skupove podataka predao Švedskom sveučilištu poljoprivrednih znanosti (SLU).

Osim logistike, LIFE je istraživao razvoj tržišta i ekonomsku održivost trajne ribarice. U suradnji sa Submariner Networkom, LIFE je pokrenuo anketu za ribare, veletrgovce i kuhare kako bi utvrdio zahtjeve vrijednosnog lanca. Kako bi prikupio dodatne uvide, LIFE je u studenom sudjelovao na studijskom putovanju u Litvu kako bi ispitivao obalno ribarstvo, pogone za preradu i poslovne modele te je predstavio preliminarne nalaze tijekom serije webinaru *"Poslovni slučaj plave ekonomije"*.

(Fotografija studijskog putovanja @Aksel Ydrén/LIFE, Litva, 2025.)

Ove aktivnosti pružile su podatke o praktičnim aspektima i tržišnim preprekama potencijalnog ribolova okruglog gobija. Dokumentiranjem ribolovne logistike i zahtjeva lanca vrijednosti, rad LIFE-a u 2025. godini služi kao polazna osnova za daljnju procjenu i ekološkog upravljanja i ekonomske održivosti za male obalne ribare.

LIFE ima središnju ulogu u Interreg projektu o komercijalnom ribolovu okruglog gobija i marketingu u Baltičkom moru.

Seaglow: Inovacija za klimatski otporan ribolov

U 2025. godini LIFE je nastavio sa svojim snažnim angažmanom u projektu SEAGLOW, vodeći aktivnosti komunikacije i diseminacije, a istovremeno igrajući aktivnu ulogu u radnim paketima za politiku i poslovni model. Kao voditelj radnog paketa za komunikaciju, LIFE je koordinirao djelovanje putem višejezične web-stranice projekta, kanala na društvenim mrežama, suradnje s medijima i sudjelovanja na događanjima, pomažući u podizanju svijesti o inovativnim rješenjima za smanjenje potrošnje goriva i emisija stakleničkih plinova u malom ribarstvu.

LIFE je također značajno pridonio razvoju političkog i regulatornog okvira za podršku energetske tranziciji malih ribarstava u Baltičkom i Sjevernom moru. Kroz konzultacije sa zainteresiranim stranama i suradnju s ribarima, LIFE je pomogao u identificiranju tehničkih, ljudskih i regulatornih prepreka dekarbonizaciji te je pridonio razvoju političkih preporuka za olakšavanje primjene tehnologija s niskom emisijom.

Osim toga, LIFE i njegovi partneri započeli su pripremu rada na podršci razvoju održivih poslovnih modela za usvajanje i primjenu inovativnih tehnologija u malom ribarstvu. To je zadatak koji će biti dovršen 2026. godine i uključivat će uključivanje ribarskih zajednica i dionika u rasprave o tržišnim prilikama, potrebama za ulaganjima, usvajanju tehnologije i dugoročnoj komercijalnoj održivosti rješenja za dekarbonizaciju. Kroz ove aktivnosti, LIFE će pomoći osigurati da inovacije projekta ne budu samo tehnički učinkovite, već i ekonomski održive te prenosive na druge ribarske zajednice diljem Europe.

Zajedno, ovi napori pomažu u jačanju vidljivosti projekta Seaglow, podržavaju sudjelovanje dionika i doprinose pravednom i praktičnom putu prema dekarbonizaciji europske flote malih ribarskih brodova.

(Partneri projekta Seaglow tijekom drugog sastanka konzorcija. Švedska, 2025.)

Sudjelovni sustav jamstva (PGS) za SSCF

Uz podršku Patagonije, projekt LIFE je napredovao s dokumentom Strateškog smjernica za uspostavu Participativnog sustava jamstava (PGS) za ribarstvo niskog utjecaja.

Odbor za izradu nacrt sastajao se više puta i radio na izradi potrebne dokumentacije za takav program, uključujući: zajedničku viziju i temeljna načela, operativne aspekte PGS-a, poslovni plan i vremenski okvir.

Prijedlog je predstavljen Općoj skupštini LIFE-a i odobren. Međutim, potrebno je dodatno raditi na uključivanju detaljnijih informacija o operativnim aspektima PGS-a, poslovnom planu i mehanizmima provjere, što planiramo dovršiti tijekom 2026. godine.

U međuvremenu, tajništvo LIFE-a nastavlja s prikupljanjem sredstava za ovaj projekt kako bismo mogli prijeći u faze testiranja i provedbe. Ovo je strateška inicijativa kojom se našim članovima pomaže poboljšati pristup tržištu, podržati pravedne i održive prehrambene sustave te pružiti vjerodostojnu i pristupačnu alternativu shemama certificiranja trećih strana namijenjenima industrijskim flotama.

KOMUNIKACIJE, DOGAĐAJI I ČLANSTVO

2025. bila je prekretnica za vidljivost, doseg i angažman članova LIFE-a. Kroz visokorazinske događaje , međunarodne konferencije ,

ciljane komunikacije i strateška partnerstva, LIFE je ojačao svoju ulogu vodećeg glasa europskih malih ribara s malim utjecajem.

Angažman s medijima

RAD ZASTUPA

Fish Focus
The Skipper
Fisker Forum
La Nazione
The Fishing Daily
Mundus Maris
Through the Gaps
Industrias Pesqueras
Europa Press
La Vanguardia
Teleprensa
Cantabria Liberal
Diario Siglo XXI

ISTAKNUTE MEDIJSKE VIJESTI

Baltijske kvote
Članak 17
Uravnotežen ribolov
Znanstvena
savjetodavna reforma
Raspodjela
plavoperajne tune
Energetska tranzicija
Isključenje SSF s tržišta

INTERNI PROCESI I UPRAVLJANJE

Rast članstva i jačanje upravljanja

2025. je bila godina u kojoj su upravljačke strukture LIFE-a pokazale svoju prikladnost svrsi, igrajući ključnu ulogu u strateškom razvoju LIFE-a. Dok naš članstvo nastavlja rasti u pogledu broja organizacija i zemalja zastupljenih, LIFE je također ojačao svoje upravljanje održavanjem izborne skupštine i obnavljanjem Upravnog odbora.

Novi članovi: Norveška i Portugal pridružuju se LIFE-u

U listopadu je LIFE-u pristupio Norges Kystfiskarlag, koji zastupa više od 400 plovila s malim utjecajem. Njihovo članstvo jača prisutnost LIFE-a u Sjevernoj Europi i ojačava prekograničnu suradnju na Sjevernom moru.

U prosincu je LIFE također pozdravio Marsempre, koji predstavlja xx malih ribarskih plovila iz Portugala. Pozdravljamo ih kao prvu organizaciju članicu iz ove zemlje, čime se broj država članica u kojima LIFE djeluje povećao na 18.

Obnova Upravnog odbora i imenovanje novog predsjednika

U studenom je u Bruxellesu održana izborna skupština, odmah nakon Forumu Make Fishing Fair. Skup je izazvao veliko zanimanje i privukao velik broj kandidata za izbor.

Izabran je novi Upravni odbor koji predstavlja sva morska područja i sada je sastavljen na sljedeći način:

Ime	Uloga	Udruga	Država
Sredozemno i Crno more			
Federico Gelmi	Direktor	Udruga ribara Pantellerije	Italija
Kazimir Bogović	Direktor	Udruga malih priobalnih ribara Jadrana	Hrvatska
Macarena Molina	Blagajnica	Pescartes	Španjolska
Baltik i Sjeverno more			
Bengt Larsson	tajnik	SYEF	Švedska
Kasia Stepanowska	Direktor	Darłowska grupa proizvođača ribe i brodara	Poljska
Erik Meyer	Direktor	Udruga za zaštitu ribarstva Schleswig-Holstein	Njemačka
Atlantski			
Gwen Pennarun	Predsjednik	Udruženje Brittany Handliners	Francuska
Seamus Bonner	Direktor za zajednička sjedala (Sjeverni Atlantik)	IIMRO	Irska
Bally Philp	Direktor za zajednička sjedala (Sjeverni Atlantik)	SCFF	UK
Sandra Amezaga	Direktorica zajedničkih sjedala (Južni Atlantik)	Mulleres Salgadas	Španjolska
David Pavon	Direktor podijeljenih	Cofradia el Hierro	Španjolska

	sjedala (Južni		
	Atlantski)		

Izbor novog Upravnog odbora treba pozdraviti jer odražava dobro uravnoteženu mješavinu i povijesnih i novih udruga, s poboljšanom rodnom ravnotežom (30 % žena) i s time da svako morsko područje ima jednu žensku direktoricu.

S obnovljenim Upravnim odborom, LIFE s nestrpljenjem očekuje nastavak svoje misije osnaživanja malih ribara i zagovaranja održive, nisko-utjecajne ribarstva visoke socioekonomske vrijednosti diljem Europe.

Tajništvo LIFE-a povećava kapacitet

U 2025. godini LIFE je ojačao svoj Ured kako bi bolje podržao članove i odgovorio na rastuće operativne i političke zahtjeve. Tim je pozdravio **Aksela Ydréna, voditelja projekata za Baltičko more**, koji donosi praktično iskustvo u obrtničkom ribarstvu, posebice u certificiranju proizvoda. Podržavat će aktivnosti u Baltičkom i Sjevernom moru, s posebnim naglaskom na projekt Round Goby.

Istovremeno je LIFE dovršio potragu za **službenikom za administrativne i financijske poslove** s punim radnim vremenom, imenovavši **Claudiju Cantele Silvu** kako bi ojačala interne sustave i osigurala robusno financijsko i administrativno upravljanje iz ureda u Bruxellesu. Svoje će radno mjesto preuzeti 2026. godine.

Ova pojačanja značajno poboljšavaju sposobnost LIFE-a da pruži visokokvalitetnu podršku, koordinaciju i zagovaranje diljem Europe.

FINANCIJSKI SAŽETAK 2025. I PRORAČUN 2026.

Financije LIFE-a 2025.

U 2025. godini financije LIFE-a pokazale su stalan napredak u diversifikaciji prihoda i izgradnji novih partnerstava. **Iznos od 216.328 € prenesen je iz 2024. godine** u višegodišnje proračune. Tijekom 2025. godine LIFE je primio **dodatnih prihoda od 319.856 €**, pri čemu najveći udio čini naša petogodišnja donacija od Velux Fonden (170.000 €). Nova podrška tvrtke Patagonia (46.000 €) za našu Mrežu mladih označila je važan korak u uključivanju društveno odgovornih tvrtki, dok su sredstva EU (41.000 €) za projekt Round Goby i financiranje Telos (40.000 €) pomogla ojačati LIFE-ov

administrativne i financijske kapacitete. Sveukupno, kombinirajući prenesena sredstva i primljene prihode, **LIFE je imao na raspolaganju 536.184 €** za provedbu svojih aktivnosti tijekom godine.

Troškovi u 2025. iznosili su ukupno **419.315 €**, ostajući u skladu s rastom i aktivnostima LIFE-a. **Troškovi osoblja** porasli su u usporedbi s 2024. godinom zbog povećanja kapaciteta, zapošljavanjem baltičkog vođitelja projekta za projekt Round Goby (u potpunosti financiran sredstvima EU) i zapošljavanjem administrativnog i financijskog službenika s punim radnim vremenom uz podršku Telosa. **Opći i režijski troškovi** blago su porasli, uglavnom zbog najma prostorija za intervjue, naknada za usluge obračuna plaća i opreme za novo osoblje. **Troškovi na projektne aktivnosti** značajno su porasli jer je LIFE proširio svoj rad kroz inicijative kao što su Round Goby, Seaglow i PGS, dok je kampanja Make Fishing Fair dodala dodatne troškove putovanja i tumačenja.

Nakon što su uračunati svi prihodi, rashodi i sredstva prenesena iz 2024. godine, LIFE je 2025. godinu zaključio s bankovnim stanjem od **116.869 €**.

Proračun za 2026.

Kako LIFE ulazi u 2026. godinu, kontinuirana ulaganja u diversifikaciju prihoda ostaju ključna. Velik dio tog napretka proizlazi iz novih i strateških odnosa, kao što je onaj s Tankom, te obnovljene suradnje s dugogodišnjim partnerima poput Waterlooa. Očekuje se da će značajan dio LIFE-ovih prihoda u 2026. godini potjecati iz sredstava EU-a, što odražava snažno uključivanje organizacije u trenutačne prilike za financiranje i projekte koji podržavaju transformaciju malih ribarstava diljem Europe.

Istovremeno, ova ovisnost ističe potrebu za daljnjim proširivanjem baze financiranja kako bi se osigurao pristup fleksibilnim osnovnim resursima. S obzirom na to da sredstva Velux fonda prestaju s primanjem 2026. godine – što je povijesno bio ključan izvor prilagodljive potpore – LIFE aktivno razvija prijedloge koji daju prednost **osnovnom financiranju i dugoročnoj financijskoj otpornosti**, čime se postavljaju temelji za održivi rast i smanjenje rizika koncentracije.

Prihodi bi trebali porasti za +80% od 2025. do 2026., dok **se očekuje rast rashoda od +23%**. Viša stopa rasta prihoda uglavnom se objašnjava vremenskim nepodudaranjima: za neke projekte sredstva primljena u 2026. pokrivaju troškove već nastale u prethodnim godinama

(npr. Round Goby, Seaglow), dok drugi odražavaju očekivane doprinose financijera za višegodišnje troškove koji će se ostvariti tijekom sljedećih nekoliko godina (npr. Velux, Tanka).

U nastavku se nalazi sveobuhvatan **pregled financija za 2025. godinu**, kao i **proračun za 2026. godinu**:

Račun dobiti i gubitka	Stvarno ostvareno 2025	Proračun 2026	godiš nje
(a) Ukupni prihod	319,855.68	540,868.04	69%
Donacije / Prilasci	317,556.68	537,768.04	69%
Patagonia	45,574.24		-100%
Samo jedan	21,220.61	27,312.61	29%
Velux fond	85,000.00	85,000.00	
Velux fond II	85,000.00	85,000.00	
Projekt okrugli gobi	40,761.83	202,772.87	397%
Collecte Localisation Satellites		1,998.09	
Seaglow		67,126.23	
FLMD	40.000,00		-100%
Tanka		35,000.00	
Waterloo		18,558.24	
OAK		15,000.00	0%
Članarine	2,299.00	3.100,00	35%
Članarine	2,299.00	3.100,00	35%
(b) Ukupni troškovi	(419,314.71)	(514,669.28)	23%
Plaće	(286,694.37)	(353,996.77)	23%
Ured u Bruxellesu	(104,285.20)	(149,618.74)	43%
Mediterranski ured	(69,640.41)	(69,540.05)	0%
Švedska kancelarija	(112,768.76)	(134,837.98)	20%
Troškovi održavanja i poslovanja	(39,183.64)	(42,880.04)	9%
OH Ured u Bruxellesu	(12,612.15)	(11,034.04)	-13%
OH mediteransko uredništvo	(4,265.32)	(5,530.00)	30%
OH švedska podružnica	(3,293.88)	(6,626.00)	101%

Opći troškovi	(19,012.29)	(19,690.00)	4%
---------------	-------------	-------------	----

Aktivnosti projekta	(93,436.70)	(117,792.47)	26%
----------------------------	--------------------	---------------------	------------

Terenski rad, prikupljanje podataka i			
Istraživanje	(10,605.00)	(9,391.96)	-11%
Troškovi osoblja	(11,118.03)	(13,000.00)	17%
Komunikacija i doseg	(4,998.01)	(6,535.12)	31%
Savjetodavna vijeća	(2,757.73)	(1,440.00)	-48%
Uključenost dionika i su-			
Stvaranje	(16,173.49)	(47,227.82)	192%
Putni i dnevnički troškovi	(47,784.44)	(40,197.57)	-16%

Neto rezultat godine (a + b)	(99,459.03)	26,198.76	-126%
-------------------------------------	--------------------	------------------	--------------

	Stvarno 2025	Proračun 2026 godišn je	
Novčani tok			
Neto rezultat za godinu	(99,459.03)	26,198.76	-126%
Dostupni gotovinski sredstva iz prethodnih razdoblja	216,328.14	116,869.09	-46%
Dostupni gotovinski sredstva na kraju godine	116,869.11	143,067.85	22%

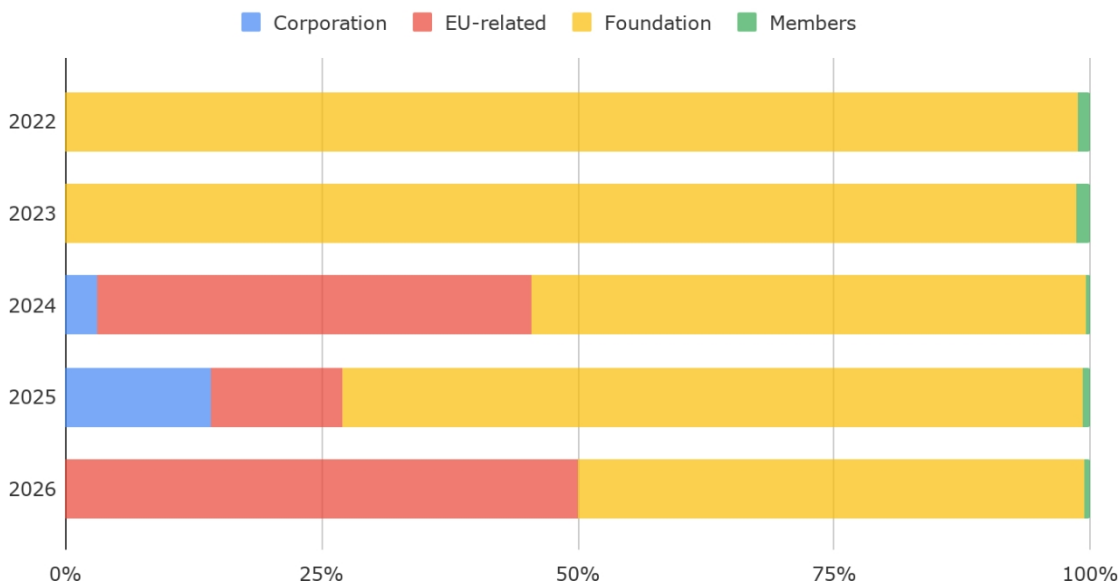
Napomena: Ove brojke odražavaju menadžersko računovodstvo i mogu se razlikovati od zakonskih računovodstvenih izvještaja LIFE-a. Službeno financijsko računovodstvo slijedi belgijska pravila o priznavanju prihoda i odgođenim prihodima, dok ovaj pregled prikazuje operativne prihode i rashode za interne menadžerske svrhe i možda nije evidentiran prema istim pravilima.

Financiranje

Tijekom proteklog desetljeća, LIFE je značajno diversificirao svoju bazu financiranja. U svojim ranim godinama, organizacija se prvenstveno oslanjala na filantropske zaklade za osnovnu potporu. Od tada je LIFE uspješno proširio svoje izvore financiranja, uključujući se u programe EU-a, korporativna partnerstva i doprinose članova. Ova šira mješavina donatora jača financijsku otpornost LIFE-a i podupire njegove dugoročne strateške ambicije.

Kao što je prikazano na grafikonu u nastavku, **(a) Izvori financiranja prema vrsti financijera**, LIFE sada ima uravnoteženiji portfelj koji uključuje sredstva EU-a i doprinose društveno odgovornih korporacija poput Patagonije.

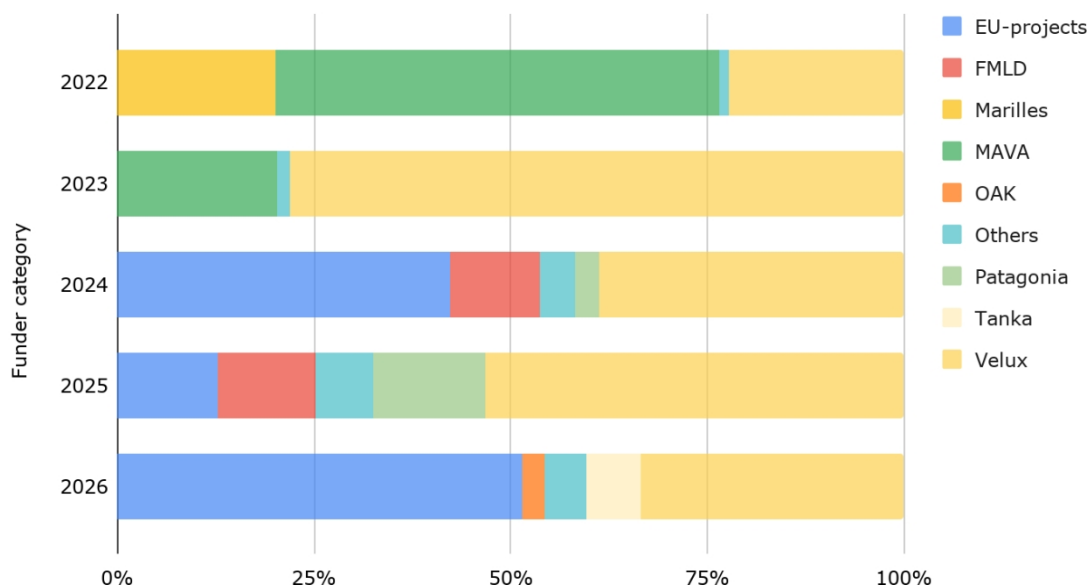
(a) Funding sources per type of funder

Mješavina financiranja, kao što se vidi na grafikonu **(b) Mješavina financiranja po donatoru**, nastavila se pozitivno razvijati, odražavajući LIFE-ove kontinuirane napore da diversificira svoje izvore prihoda i ojača pristup osnovnom financiranju. Do 2026. godine, iako se očekuje da će oko polovice LIFE-ovih prihoda i dalje dolaziti iz bespovratnih sredstava EU – koja su obično manje fleksibilna i vezana uz određene projekte – organizacija aktivno proširuje svoju mrežu partnera i podupiratelja.

Uspostavljanjem novih odnosa s filantropskim zakladama, korporativnim donatorima i usklađenim partnerima, LIFE postavlja temelje za uravnoteženiju i otporniju strukturu financiranja. Ti naponi imaju za cilj osigurati stabilnu osnovu temeljnog financiranja i smanjiti rizik koncentracije, čime se osigurava dugoročna financijska održivost i neovisnost.

(b) Funding mix per funder

OSVRT NA 2026.

Godina 2026. bit će ključna godina za budućnost malih ribarstava u Europi. Spoj evaluacije Zajedničke ribarčke politike (ZRP), Vizije za ribarstvo i akvakulturu do 2040., Zakona o oceanima, revizije Okvirne direktive o morskoj strategiji, Putokaza za energetska tranziciju i pregovora o sljedećem proračunu EU-a oblikovat će regulatorni, financijski i okolišni okvir za sektor tijekom nadolazećeg desetljeća.

Glavni prioritet organizacije LIFE jest osigurati Europski akcijski plan za ribarstvo malih razmjera. Organizacija će se zalagati da se Akcijski plan uključi u Zakon o oceanima, uz potporu obvezujućeg vremenskog okvira za provedbu i mjerljivih ishoda kako bi se osigurao konkretan napredak za sektor.

Pravedan pristup ribarskim resursima ostaje središnji cilj. LIFE će se zalagati za provedbu članka 17. onako kako je prvotno zamišljeno, uključujući obvezujuće, namjenski rezervirane mogućnosti ribolova za male ribare i pravedniju raspodjelu prava pristupa.

Pomorsko prostorno planiranje mora zaštititi prostor za ribarstvo s malim utjecajem. LIFE će zagovarati regenerativna ribarska područja, povlaštenu pristup obalnoj zoni širine 12 pomorskih milja za ribarstvo malog obujma i

mjere za sprječavanje sve većeg prostornog raseljavanja sektora zbog konkurentskih aktivnosti Plave ekonomije.

Jačanje suupravljanja poboljšat će upravljanje ribarstvom. Organizacija će nastaviti promicati službeno priznavanje i jačanje Prud'homies i drugih tradicionalnih sustava suupravljanja kao učinkovitih modela upravljanja za održivo ribarstvo.

Energetska tranzicija mora podržati, a ne opterećivati, ribarstvo malog obujma. LIFE će pratiti provedbu Putokaza za energetska tranziciju i revidirane Uredbe o kontroli ribarstva, promičući inovacije uz istovremeno osiguravanje da novi zahtjevi ostanu razmjerni i financijski održivi za sektor.

Sudjelovni jamstveni sustav poboljšat će tržišne prilike. Provedba Strateškog smjernica i osiguravanje financiranja za pilot-provedbu bit će ključna prekretnica u pružanju pristupačne alternative industrijskim shemama certificiranja i jačanju održivih prehrambenih sustava.

Generacijska obnova ključna je za budućnost sektora. LIFE će nastaviti zagovarati bolji pristup obuci, financiranju i mogućnostima ribolova za mlade ribare, uz pokretanje LIFE Mreže mladih za jačanje vodstva, prijenosa znanja i dugoročne otpornosti sektora.

Jača partnerstva povećat će utjecaj sektora. Proširenje članstva i izgradnja savezništva s civilnim društvom, znanstvenicima, zakladama i drugim primarnim proizvođačima s niskim utjecajem ojačat će kapacitet zagovaranja i promicati otporniji i održiviji primarni sektor.